

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΝ.

ἌΓΓΛΟΣ τις, Μάρινερ καλούμενος, εἰς περιγραφὴν τινὰ τῶν Φιλικῶν Νήσων, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς κυριωτέρας ἐξ αὐτῶν Τόγγης, ἱστορεῖ τὴν ἐκπληξὴν καὶ ἀπορίαν τῶν αὐτοχθόνων, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐθεώρησαν τὰ θαύματα τῆς τέχνης τοῦ γράφειν.

Ὁ κύριος Μάρινερ, μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἡχημαλωτίσθη παρὰ τῶν ἀγρίων τούτων, κατασκευάσας εἶδος μελάνης ἀπὸ πυρίτιδα, ἔγραψεν ἐπιστολὴν εἰς φύλλον χαρτίου, δοθὲν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τινος τῶν ἐντοπίων· ἐνεχείρισε δ' αὐτὴν εἰς τὸν ἀρχηγόν του, παρακαλέσας νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὸν πλοίαρχον, ὅστις ἤθελε πρῶτον φθάσειν εἰς τὸν λιμένα. Ὁ βασιλεὺς ὅμως, τὸνομα Φήνος, ἀκούσας τὸ γενόμενον, ἐμβῆκεν εἰς ὑποψίαν, καὶ πάραυτα ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἔλαβεν. Ἀφοῦ ἐδόθη εἰς τὰς χεῖράς του, ἐκύτταξεν αὐτὴν πανταχόθεν· ἀλλὰ μὴ καταλαβὼν τίποτε, τὴν ἐνεχείρισεν εἰς ἄλλον τινὰ παρευρεθέντα Ἄγγλον, Ἰερεμίαν Χίγγην καλούμενον, καὶ τὸν διέταξε νὰ εἴπῃ τί ἐνοοῦσεν. Ὁ κύριος Μάρινερ δὲν ἦτο παρών. Ὁ Χίγγης ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ μεταφράσας μέρος αὐτῆς εἰς τὴν Τογγαϊκὴν γλῶσσαν, φρονίμως παρέστησεν αὐτὴν ὡς ἀπλὴν αἴτησιν πρὸς οἰονδήποτε Ἄγγλον πλοίαρχον, ὅστις ἤθελε τυχὸν φθάσει, νὰ μεσολαβήσῃ παρὰ τῷ Φήνῳ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ κυρίου Μάρινερ καὶ τῶν συμπατριωτῶν του· καὶ ὡς διαλαμβάνουσαν, ὅτι παρὰ τῶν ἐντοπίων ἐλάμβανον μὲν φιλόφρονα περιποίησιν, ἀλλὰ μὲν ὅλον τοῦτο ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψωσιν, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν πατρίδα των.

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ φανερόναι τὰς ιδέας ἦτον ἀκατανόητος εἰς τὸν Φήνον· ἔλαβε πάλιν τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἐξέτασεν, ἀλλὰ δὲν εἰδοποιεῖ αὐτὸν τίποτε. Ἐστοχάσθη τὸ πρᾶγμα ὀλίγον τι καθ' ἑαυτόν· ἀλλ' οἱ διαλογισμοὶ του δὲν ἔρριπτον φῶς τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Τέλος, ἔφερε τὸν κύριον Μάρινερ, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ γράψῃ τίποτε· οὗτος ἠρώτησε τί νὰ γράψῃ; «Βάλε ἐμὲ εἰς τὸ χαρτίον», ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς. Ὅθεν ἔγραψε Φήνος. Ὁ βασιλεὺς τότε ἔφερεν ἄλλον Ἄγγλον μὴ παρευρεθέντα, καὶ προστάξας τὸν Μάρινερ νὰ στρέψῃ ἄλλαχού τὸ πρόσωπον, ἔδωκεν εἰς τὸν νεωστὶ ἐλθόντα τὸ χαρτίον, καὶ τὸν διέταξε νὰ εἴπῃ τί ἦτον ἐπ' αὐτοῦ· ὁ ἄνθρωπος ἐπρόφερε μὲ ὑψηλὴν φωνὴν τὸνομα τοῦ βασιλέως· ὁ Φήνος τότε ἤρπασε τὸ χαρτίον ἀπὸ τὴν χεῖρά του, καὶ ἐκπεπληγμένος τὸ ἐκύτταξε, τὸ ἔστρεψεν ἔνθεν· καθεῖθεν, καὶ τὸ ἐξέτασε κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν. Ἐπὶ τέλους, «Τοῦτο», ἐξεφώνησε, «δὲν ὁμοιάζει οὔτε ἐμὲ, οὔτε ἄλλον τινά! Ποῦ εἶναι οἱ πόδες μου; Πόθεν γνωρίζεις ὅτι εἰμαι ἐγώ;» Ἐπειτα δὲ, χωρὶς νὰ προσμείνῃ ἀπόκρισιν ἢ ἐξήγησιν, ἀνυπομόνως διέταξε τὸν Μάρινερ νὰ γράψῃ ἄλλα τι, καὶ οὕτως ἐνησχόλησεν αὐτὸν τρεῖς ἢ τέσσαρας ὥρας εἰς τὸ καταγράφεῖν τὰ ὀνόματα διαφόρων ὑποκειμένων, τόπων καὶ πραγ-

ζ. 4*

μάτων, τὰ ὅποια διώριζε τὸν ἄλλον νὰ ἀναγινώσκῃ. Τοῦτο τὰ μέγιστα διεσκέδασε τὸν Φήνον, καὶ ὅλους τοὺς παρευρεθέντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ἐξαιρέτως ἐπειδὴ κάποτε ἐψιθύριζε μικρὸν τι ἐρωτικὸν ἀνέκδοτον, τὸ ὅποion ἀκριβῶς κατεγράφετο, καὶ ἀναγινωσκόμενον εἰς ἐπήκοον τῶν ἐπιλοίπων, ἐπροξένει σύγχυσιν τινὰ εἰς μίαν ἢ δύο ἀπὸ τὰς παρευρισκομένας κυρίας· ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐξελαμβάνετο ἐν εἶδει ἀστεϊσμοῦ, διότι ἡ περιέργεια καὶ ἡ ἐκπληξὴς ἦσαν τὰ ἐπικρατοῦντα πάθη. Τίνι τρόπῳ τὰ ὀνόματα καὶ αἱ περιστάσεις των ἡμποροῦν νὰ μεταδίδωνται διὰ τόσον μυστηριώδους ὁδοῦ, ἦτον εἰς αὐτοὺς πάντῃ ἀκατανόητον.

Ὁ Φήνος ἐπὶ τέλους ἐστοχάσθη ὅτι κατέλαβε τὸ τέχνασμα, καὶ ἐξήγησεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν ὅτι δὲν ἦτον ἀδύνατον, ὁ γράφων· καὶ ὁ ἀναγινώσκων, συνεννοημένοι ὄντες, νὰ καταθέτωσι σημεῖον τι πράγματος, τὸ ὅποion ἀμφότεροι εἶχον ἰδεῖν· ἀλλ' ὁ κύριος Μάρινερ εἰδοποίησεν αὐτὸν ἀμέσως, ὅτι ἡμποροῦσε νὰ γράψῃ καὶ ὅσα δὲν εἶχε ποτὲ ἰδεῖν· ὁ βασιλεὺς πάραυτα ἐψιθύρισεν εἰς αὐτὸν νὰ βάλῃ ἐπὶ τοῦ χαρτίου τὸν Τουγγῶ Ἀχοῦ, (βασιλέα τῆς Τόγγης, δολοφονηθέντα ὑπὸ τοῦ Φήνου πολλὰ ἔτη πρὶν ὁ Μάρινερ φθάσῃ εἰς τὴν νῆσον). Ἀφοῦ τοῦτο ἔγινε, καὶ ὁ ἄλλος ἀνέγνωσε τὸ γραφέν, ἐξεπλάγη ἔτι μᾶλλον ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐβεβαίονεν ὅτι ποτὲ δὲν εἶχεν ἰδεῖν οὔτε ἀκούσει τίποτε θαυμασιώτερον. Ἠθέλησεν ἔπειτα νὰ γράψωσι τὸν Τάρχην, ἀπόντα φρούραρχον, τὸν ὅποion ὁ Μάρινερ καὶ οἱ σύντροφοί του δὲν εἶχον ἰδεῖν ἀκόμη· ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἦτο μονόφθαλμος. Ἀφοῦ δ' ἐγράφη τὸ ὄνομα Τάρχης, ἠρώτησεν ὁ Φήνος ἂν ἦτο τυφλὸς ἢ ὄχι; Τοῦτο βέβαια ὑπερέβαινε τὴν δύναμιν τῆς τέχνης· καὶ ὁ Μάρινερ εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶχε καταγράψῃ μόνον τὸ σημεῖον τὸ παριστάνον τὸν ἦχον τοῦ ὀνόματός του, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ὑποκειμένου του. Ἐπροστάχθη ἔπειτα διὰ ψιθυρισμὸν νὰ γράψῃ, «Τάρχης μονόφθαλμος»· ἀφοῦ δ' ἐγράφη καὶ τοῦτο, καὶ ἀνεγνώσθη, ἔμειναν ἅπαντες ἔτι μᾶλλον ἐκπεπληγμένοι.

Ὁ Μάρινερ εἶπεν ἀκολούθως εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι πολλὰ τοῦ κόσμου ἀγγελίαι στέλλονται εἰς μακρυνὰ μέρη διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου· καὶ ἐπειδὴ τὸ χαρτίον διπλόνεται καὶ σφραγίζεται, ὁ κομιστὴς εἶναι ἀδύνατον νὰ γνωρίσῃ τὰ περιεχόμενα· καὶ πρὸς τούτοις αἱ ἱστορίαι ὁλοκληρῶν ἐθνῶν μεταδίδονται τοιουτοτρόπως εἰς τὴν ἐπερχομένην γενεάν, χωρὶς νὰ χαλῶσιν ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν, ὡς ἐξεφράσθη. Ὁ Φήνος ὡμολόγησε μὲν τὸ ἀξιόλογον καὶ θαυμασίον τῆς ἐφευρέσεως· ἀλλ' ἐπρόσθεσεν ὅτι δὲν ἦτο καλὸν διὰ τὴν νῆσον Τόγγαν· ἐπειδὴ ἤθελεν ἐξ ἅπαντος ἐπιφέρει ταραχὰς καὶ συνωμοσίας, καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἀσφαλὴς ἡ ζωὴ του οὔτε ἓνα μῆνα.

ΟΙ δοκησίσοφοι, παρατηρεῖ Γάλλος τις, ὁμοιάζουσι τοὺς κενοὺς στάσεις τοῦ σίτου, οἵτινες ἀλαζῶνως ἀνυψοῦσι τὴν κεφαλὴν· οἱ δ' ἀληθῶς σοφοί, τοὺς μεστοὺς, οἵτινες μετριοφρόνως κλίνουναι πρὸς τὰ κάτω, καὶ ὑποκρύπτονται.